

Петраковська Олена Володимирівна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

Petrakovska Olena

*PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting, Auditing and Taxation
National Academy of Statistics, Accounting and Auditing*

ORCID: 0000-0002-4466-9684

**ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА
ЙОГО СУТНІСТЬ, КЛАСИФІКАЦІЮ ТА ОБЛІК
COMPANY'S EQUITY: A MODERN VIEW OF ITS ESSENCE,
CLASSIFICATION AND ACCOUNTING**

***Анотація.** Проведено дослідження процесу формування концепції капіталу у бухгалтерському обліку, що дозволяє з позиції онтологічного підходу розкрити етапи розвитку дефініції «капітал» з пропозицією оновлених положень сучасних парадигм. Виділені чотири глобальні періоди в історичній парадигмі. Сучасна парадигма будується на вже нових потребах суспільства та тенденціях розвитку науково-технічного прогресу, яка почала розвиватися на четвертій парадигмі, відображаючи вдосконалені та адаптовані погляди на економічну категорію «капітал». Розглянуто основні сучасні наукові підходи до визначення поняття «власний капітал». Запропоновано узагальнену класифікацію власного капіталу: за джерелами формування; за ступенем фіксації; за формою інвестування; за національною належністю власників капіталу, які надають його в господарське використання; за організаційно – правовою*

формою діяльності; за відповідністю правовим нормам використання, яка надасть змогу внутрішнім та зовнішнім користувачам отримувати різнобічну інформацію про складові власного капіталу. Досліджено порядок відображення інформації про власний капітал у формах фінансової звітності, на рахунках бухгалтерського обліку, та надані рекомендації з удосконалення обліку власного капіталу.

Ключові слова: капітал, статутний капітал, нерозподілений прибуток, додатковий капітал, фінансова звітність, резервний капітал, облік.

Summary. A study of the process of formation of the concept of capital in accounting has been carried out, which allows, from the standpoint of the ontological approach, to reveal the stages of development of the definition of "capital" with the proposal of updated provisions of modern paradigms. Four global periods are identified in the historical paradigm. The modern paradigm is based on the new needs of society and trends in the development of scientific and technological progress, which began to develop on the fourth paradigm, reflecting improved and adapted views on the economic category "capital". A generalized classification of capital is proposed: by sources of formation; according to the degree of fixation; by the form of investment; according to the nationality of the owners of capital, providing it for economic use; according to the organizational and legal form of activity; compliance with the legal regulations of use, which will allow internal and external users to receive comprehensive information about the components of capital. The procedure for reflecting information about capital in the forms of financial statements, on accounting accounts has been studied, and recommendations have been provided for improving the accounting.

Key words: capital, share capital, retained earnings, additional capital, financial statement, reserved capital, accounting.

Постановка проблеми. Існуюча облікова система постійно поповнюється новими обліковими об'єктами, новими принципами обліку та відображенням фактів економічної діяльності підприємства, новими завданнями, які ставляться перед бухгалтерським обліком. Однак питання, пов'язані з обліком власного капіталу, поки що недостатньо розроблені, і досліджень, повністю присвячених даній проблематиці, поки що недостатньо. Наслідком є неточність існуючої термінології, неможливість однозначного кількісного визначення величини власного капіталу. Це, своєю чергою, викликає недостатність та фрагментарність сучасної нормативно-правової бази цього розділу обліку. Незважаючи на певний прогрес у вдосконаленні звітності, що відбувся останніми роками, рекомендовані звітні форми не дозволяють отримувати достовірну інформацію про загальну величину окремих складових власного капіталу підприємства на звітну дату.

В умовах реформування системи бухгалтерського обліку та звітності та раціональної адаптації українського обліку до МСФЗ проблема вдосконалення методики бухгалтерського обліку власного капіталу залишається як ніколи актуальною, яка потребує підвищеної уваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням сутності, класифікації та особливостям обліку власного капіталу підприємства приділили значну увагу: М.Ю. Абрамчук, Ю.Г. Гуменна, І.В. Тютюнник, П.М. Рубанов [1], Л.В. Безкоровайна [2], Л.О. Бернадзіковська, І.В. Мукоїд [3], Н.В. Железняк [4], О.В. Зінченко, Г.О. Армаш [5], О. Лаврик [7], І. Назарова [8], Г.Б. Погріщук, Р.Є. Волощук [11], А.О. Фатенок-Ткачук [15], Н.О. Шура, М.В. Шатило М.В [16] та ін. Аналіз результатів досліджень науковців свідчить, що розробки з розкриття цих питань відображають ґрунтовне розуміння проблем. Проте низка питань недостатньо досліджені й залишаються невирішеними.

Формулювання цілей статті. Метою статті є комплексний аналіз сутності, класифікації та особливостей обліку власного капіталу підприємств та обґрунтування пропозицій щодо їх вдосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах ринкової економіки процеси формування капіталу, управління його структурою та ефективністю використання, встановлення раціонального співвідношення різних джерел фінансування та, у зв'язку з цим, якість управління фінансовими ресурсами починають набувати особливої важливості. Від достатності рівня капіталу залежить життєздатність суб'єкта господарювання протягом усього періоду функціонування. Від його величини та ефективності використання багато в чому залежать кінцеві результати господарської діяльності підприємства.

Інформація бухгалтерського обліку, що описує наслідки господарських фактів, що відбулися на всіх метаморфозах перетворення капіталу підприємства, визнана дуже корисною та важливою для прийняття як внутрішніх тактичних управлінських рішень, так і стратегічних рішень зовнішніми користувачами. Збільшені вимоги до змісту та якості бухгалтерської інформації передбачають постійний моніторинг проблем і завдань, що розкривають їх. Поряд з цим на даному етапі розвитку бухгалтерської науки залишаються до кінця не вирішені багато питань теорії та практики бухгалтерського обліку капіталу. Недостатня опрацьованість деяких методичних проблем обліку капіталу надає негативний вплив на методику бухгалтерського обліку, а відповідно знижує ефективність управлінських рішень у галузі інвестиційної та фінансової політики. Особливо слід звернути увагу на той факт, що незважаючи на визнання капіталу однією з найважливіших фундаментальних економічних категорій, в економічній теорії та в облікових дисциплінах немає єдиного визначення капіталу, що відбиває всю багатогранну сутність цього поняття.

Історія виникнення та розвитку поняття «капітал» показала, що його сутність змінювалася залежно від рівня економічного розвитку суспільства, а також досягнень у сфері теоретичних та практичних знань.

Історичні показники сутності капіталу та його відображення в обліку дозволяють не тільки зрозуміти методи конвергенції з міжнародною обліковою практикою, а й визначають сутнісну відособленість самого капіталу в період технологічної трансформації обліку та стандартів, які його регулюють.

Проведені дослідження вказують на чотири глобальні періоди в історичній парадигмі.

1. Перший етап еволюції відображення капіталу в бухгалтерському обліку проходив на історичній парадигмі «докласичної» економічної теорії, що відображає його принципові бачення та латинське коріння.

2. Другий етап еволюції відображення капіталу здійснювався на парадигмі «класичної» економічної теорії, яка дозволила розглядати капітал як: запас багатства, що потребує обліку; прибуток, що генерує потік багатства; основний та оборотний.

3. Третій етап еволюції економічної категорії «капітал» вказує на чергову зміну історичної парадигми економічною теорією, де особливе значення мають дослідження Карла Маркса.

4. Дослідження історичних, правових та економічних аспектів як еволюційний синтез дозволило виявити необхідні підходи до формування сучасної концепції капіталу в теорії бухгалтерського обліку. Сучасна парадигма будується на вже нових потребах суспільства та тенденціях розвитку науково-технічного прогресу, яка почала розвиватися на четвертій парадигмі, відображаючи вдосконалені та адаптовані погляди на економічну категорію «капітал». Четверта парадигма визначила наступний етап еволюції, що будується на онтологічному підході до формування

концепції капіталу, розкриваючи структуру балансу, його розділи, а також динамічні та статичні властивості його показників.

Еволюціонуючи в часі, економічна категорія «капітал» в сучасних концепціях розуміється як предмет управління та бухгалтерського обліку, що належить підприємству на правах власності/іншого володіння, фактор виробництва товарів (фізичний) та грошей (фінансовий) для отримання прибутку внаслідок сукупності економічних відносин та застосування праці трудовими ресурсами, що в кінцевому підсумку приносить додаткову вартість на мікро-, мезо- та макrorівні, відбиваючись у ВВП.

Існує широке коло визначень та інтерпретацій поняття «власний капітал», що свідчить про наявність високого наукового та практичного інтересу до даної категорії (табл. 1).

На законодавчому рівні поняття «власний капітал» відображає порядок розрахунку власного капіталу, але не розкриває джерел формування та напрямів використання власного капіталу.

Більшість науковців розкривають економічну сутність власного капіталу через його головну функцію - забезпечення підприємства власними фінансовими ресурсами, необхідними для початку та продовження господарської діяльності.

Н.О. Шура, М.В. Шатило [16] при формуванні власного визначення цієї категорії, намагалися наблизити уявлення про власний капітал з позиції євроінтеграційних процесів.

Підходи до трактування терміну «власний капітал»

Підходи до трактування терміну «власний капітал»	НП(С)БО 1 (перша редакція)	НП(С)БО 1 (поточна редакція)	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Н.О. Шура, М.В. Шагило	Г.Б. Погрішук, Р.С. Волошук	Л.В. Безкоровайна	А.О. Фатенюк-Ткачук	О. Лаврик	М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюнник, П. М. Рубанов
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань	+						+		+
різниця між активами і зобов'язаннями підприємства		+	+						
самозростаюча вартість, втілена в інвестованих і накопичених фінансових ресурсах, що належать підприємству на правах власності та використовуються як джерело фінансування господарської діяльності					+				
загальна вартість засобів підприємства, інвестованих його власниками з метою отримання доходу на такі інвестиції, які належать йому на правах власності і поряд із позиковим капіталом використовуються ним для формування активів				+					

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
власні джерела підприємства, внесені його засновниками, або суми реінвестованого чистого прибутку, які використовуються для формування активів підприємства у грошовій або матеріальній формі						+			
є власним джерелом фінансування суб'єкта господарювання, який сформований за рахунок вкладень власників (внесених без визначеного терміну повернення), а також ресурсів (засобів) отриманих у процесі діяльності підприємства (як у результаті власної діяльності, так і безоплатно)								+	

Джерело: складено автором на основі [1; 2; 7; 9; 11; 14; 15; 16]

Для більш повного розкриття сутності власного капіталу необхідно визначити його складові. Складові власного капіталу наведені в Інструкції про застосування Плану рахунків [6], в якій, від першої (30.11.1999 рік) до поточної редакції неодноразово відбувалися зміни, внесені Наказами МФУ в 4 класі, де відображаються складові власного капіталу (табл. 2).

Таблиця 2

**Зміни в назвах рахунків, назвах і кількості субрахунків
(рах. 40 - 46)**

№ з/п	Інструкція про застосування Плану рахунків (перша редакція)	Інструкція про застосування Плану рахунків (поточна редакція)
1	2	3
Зміни в назвах рахунків		
1	Рахунок 40 «Статутний капітал»	<i>Рахунок 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал»</i>
2	Рахунок 41 «Пайовий капітал»	<i>Рахунок 41 «Капітал у дооцінках»</i>
3	Рахунок 42 «Додатковий капітал»	Без змін
4	Рахунок 43 «Резервний капітал»	Без змін

Продовження табл. 2

1	2	3
5	Рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	Без змін
6	Рахунок 45 «Вилучений капітал»	Без змін
7	Рахунок 46 «Неоплачений капітал»	Без змін
Зміни в назві та кількості субрахунків		
Рахунок 40		
8	-	401 «Статутний капітал» 402 «Пайовий капітал» 403 «Інший зареєстрований капітал» 404 «Внески до незареєстрованого статутного капіталу»
Рахунок 41		
9	-	411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів» 412 «Дооцінка (уцінка) нематеріальних активів» 413 «Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів» 414 «Інший капітал у дооцінках»
Рахунок 42		
10	421 «Емісійний дохід» 422 «Інший вкладений капітал» 423 «Дооцінка активів» 424 «Безоплатно одержані необоротні активи» 425 «Інший додатковий капітал»	421 «Емісійний дохід» 422 «Інший вкладений капітал» 423 «Накопичені курсові різниці» 424 «Безоплатно одержані необоротні активи» 425 «Інший додатковий капітал»
Рахунок 44		
11	441 «Прибуток нерозподілений» 442 «Непокриті збитки» 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	Без змін
Рахунок 45		
12	451 «Вилучені акції» 452 «Вилучені вклади й паї» 453 «Інший вилучений капітал»	Без змін

Джерело: складено автором на основі [6]

Дані табл. 2 свідчать, що в таких складових власного капіталу, як резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), вилучений капітал та неоплачений капітал законодавчих змін не відбулось.

Складові власного капіталу представлені в різних формах звітності: в чинних НП(С)БО 1 (форма № 1, форма № 2 (розділ II), форма № 4, форма № 1-к, форма № 2-к (розділ II), форма № 4-к) та НП(С)БО 25 (форма № 1-м, форма № 1-мс) [9; 10]. До затвердження у 2013 році НП(С)БО 1 складові власного капіталу (форма № 1) відображалися в П(С)БО 2 (форма № 1) та П(С)БО 5 (форма № 4). Зміни в структурі власного капіталу (форма № 1) в П(С)БО 2 та НП(С)БО 1 [4] наведені на рис. 1.

Рис. 1. Зміни в структурі власного капіталу (форма № 1)

Джерело: складено автором на основі [9; 12]

Інформація про дооцінку (уцінку) необоротних активів і фінансових інструментів, накопичені курсові різниці та інший сукупний дохід, відповідно до НП(С)БО 1 відображається у II розділі «Сукупний дохід» Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форми № 2, № 2-к).

Велике значення для правильної організації обліку власного капіталу має його науково обґрунтована класифікація (табл. 3).

Таблиця 3

Узагальнення поглядів науковців щодо класифікації власного капіталу

	А. О. Фатенок -Ткачук	О. Лаврик	Л.О. Бернадзіковська, І.В. Мукоїд	О.В. Зінченко, Г.О. Армаш	М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тюлюник, П. М. Рубанов
За джерелами формування	+	+		+	+
За належністю господарському товариству		+			
За формою інвестування (надходження)		+			
За ступенем оплати		+			
За резидентністю засновників		+			
За ступенем мобільності		+			
За ефективністю результату діяльності господарського товариства		+			
За характером використання власниками господарського товариства		+			
За формами			+	+	
За рівнем відповідальності			+	+	
За ступенем фіксації					+
За критерієм персоніфікації					+

Джерело: складено автором на основі [1; 3; 5; 7; 15]

Дані табл. 3 свідчать, що більшість науковців виокремлюють таку класифікаційну ознаку власного капіталу, як джерела формування, але стосовно видів власного капіталу за цією ознакою певної однозначності немає. Так, А. О. Фатенок-Ткачук [15], О.В. Зінченко, Г.О. Армаш [5], М.Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюнник, П. М. Рубанов [1] за джерелами формування поділяють власний капітал на вкладений та накопичений.

Дещо поглиблює вищенаведену класифікаційну ознаку О. Лаврик, який систематизує складові власного капіталу на вкладений, накопичений та коригуючий капітал. Крім того, науковець виокремлює ще 7 класифікаційних ознак: за належністю господарському товариству; за формою інвестування; за ступенем оплати; за резидентністю засновників, за ступенем мобільності, за ефективністю результату діяльності господарського товариства та за характером використання власниками господарського товариства [7].

Л.О. Бернадзіковська, І.В. Мукоїд наводить класифікацію власного капіталу лише за двома ознаками, зокрема за формою та рівнем відповідальності [3].

М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюнник, П. М. Рубанов [1] для систематизації власного капіталу виділяють три класифікаційні ознаки: за джерелами формування; за ступенем фіксації та за критерієм персоніфікації.

Через відсутність єдиної думки щодо класифікацій власного капіталу запропоновано узагальнену класифікацію власного капіталу: за джерелами формування (вкладений та накопичений); за ступенем фіксації (зареєстрований та незареєстрований); за формою інвестування (власний капітал у грошовій, матеріальній та нематеріальній формі); за національною належністю власників капіталу, які надають його в господарське використання (національний (вітчизняний) та іноземний); за

організаційно – правовою формою діяльності; за відповідністю правовим нормам використання (легальний та «тіньовий»).

Однією з складових власного капіталу є статутний капітал. Порядок формування статутного капіталу акціонерного товариства (АТ) регулюється Законом України «Про акціонерні товариства». Серед великої кількості змін, що зазнало регулювання АТ з 01.01.2023 року, варто звернути увагу на зміни у мінімальному розмірі статутного капіталу АТ та у розмірі пакетів акцій (табл. 4).

Таблиця 4

Деякі зміни в Законі України «Про акціонерні товариства»

№ з/п	Закон України «Про акціонерні товариства» (Закон втратив чинність на підставі Закону № 2465-IX від 27.07.2022)	Закон України «Про акціонерні товариства» (поточна редакція)
Зміни у мінімальному розмірі статутного капіталу АТ		
1	1250 мінімальних заробітних плат (розділ III, ст. 14)	200 розмірів мінімальної заробітної плати(розділ III, ст. 16)
Зміни у розмірах пакетів акцій		
2	Розділ I, ст. 2	Розділ I, ст. 2
	домінуючий контрольний пакет акцій - пакет у розмірі 95 і більше % простих акцій АТ	домінуючий контрольний пакет акцій - пакет у розмірі більше 95 % простих акцій АТ
	значний контрольний пакет акцій - пакет у розмірі 75 і більше % простих акцій ПАТ	значний контрольний пакет акцій - пакет у розмірі більше 75 % простих акцій ПАТ
	контрольний пакет акцій - пакет у розмірі 50 і більше % простих акцій АТ	контрольний пакет акцій - пакет у розмірі більше 50 % простих акцій АТ

Джерело: складено автором на основі [13]

Дані табл. 4 свідчать, що значно зменшено мінімальний розмір статутного капіталу АТ та відбулися зміни в розмірах пакетів акцій.

Для об'єктивної оцінки ефективності діяльності підприємств необхідно застосування сучасних методик обліку власного капіталу. На

підставі дослідження наукової літератури узагальнено пропозиції з удосконалення обліку власного капіталу (рис. 2).

Пропозиції з удосконалення обліку власного капіталу		
Прийняти спеціальний НП(С)БО «Власний капітал»		
Рахунки 45 та 46 перейменувати й перенести їх у клас 6, включити до складу рахунка 67 відповідно як субрахунки 673 «Розрахунки за вилученим капіталом» та 674 «Розрахунки за неоплаченим капіталом»		
Ввести в структуру I розділу пасиву довідкові статті: «Основний капітал» та «Оборотний капітал»		
Виділити рахунок 41 «Незарєстровані внески інвесторів (власників)» для обліку додаткового вкладеного засновниками капіталу та додаткового пайового капіталу		
«Капітал у дооцінках» відображати на рахунках обліку додаткового капіталу та у складі додатково набутого капіталу, для цього змінити назву рахунку 42 на «Додатково набутий капітал»		
вести аналітичні рахунки	до субрахунку 443	443.1 «Прибуток, використаний для виплати дивідендів»
		443.2 «Прибуток, використаний для поповнення зарєстрованого капіталу»
		443.3 «Прибуток, використаний для поповнення резервного капіталу»
	до субрахунку 451	451.1 «Акції, вилучені з метою анулювання»
		451.2 «Акції, вилучені з метою перепродажу»
	до субрахунку 452	452.1 «Частки, вилучені з метою анулювання»
		452.2 «Частки, вилучені з метою перепродажу»

Рис. 2. Пропозиції з удосконалення обліку власного капіталу

Джерело: узагальнено автором на основі [2; 4; 8]

Висновки. Сучасні тренди диктують нові вимоги щодо забезпечення достовірності, якості, оперативності інформації, що публікується у фінансовій звітності підприємств. У цих умовах власний капітал, як об'єкт у системі обліку та управління, заслуговує окремої уваги, оскільки інформація про нього виступає в якості бази для прийняття ефективних управлінських рішень різними користувачами.

На підставі дослідження визначено, що облік капіталу за діючими нормативно-правовими актами містить деякі недоліки в теоретичному плані, що призводить до недостовірності практичного обліку на підприємстві, тому виникає необхідність усунути ці недоліки виходячи з економічної сутності власного капіталу як об'єкта бухгалтерського обліку.

У результаті проведеного дослідження запропоновано узагальнену класифікацію власного капіталу: за джерелами формування; за ступенем фіксації; за формою інвестування; за національною належністю власників капіталу, які надають його в господарське використання; за організаційно – правовою формою діяльності; за відповідністю правовим нормам використання, яка надасть змогу внутрішнім та зовнішнім користувачам отримувати різнобічну інформацію про складові власного капіталу.

Література

1. Абрамчук М.Ю., Гуменна Ю.Г., Тютюнник І.В., Рубанов П.М. Фінансовий облік : конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2018. 395 с.
2. Безкорвайна Л.В. Особливості обліку власного капіталу на підприємствах. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 4. С. 950-954.
3. Бернадзіковська Л.О., Мукоїд І.В. Особливості формування власного капіталу підприємства у вітчизняній та міжнародній економіці. URL: <https://www.sworld.com.ua/index.php/economy-411/business-economics-and-production-management-411/11299-411-1069>
4. Железняк Н.В. Облік і аналіз формування власного капіталу сільськогосподарських підприємств [Текст] : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Наталія Володимирівна Железняк. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 193 с.

5. Зінченко О.В., Армаш Г.О. Економічна сутність та класифікація власного капіталу: обліковий аспект. Інфраструктура ринку. 2017. Вип. 5. С. 200-205.
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення 01.01.2023)
7. Лаврик О. Формування власного капіталу та його значення у фінансовій діяльності суб'єкта господарювання. Економічний аналіз. 2021. Том 31. № 1. С. 296-305.
8. Назарова І. Сутність та структуризація власного капіталу для потреб обліку. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2017. Вип. 3. С. 117-126.
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення 01.01.2023)
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення 01.01.2023)
11. Погріщук Г.Б., Волощук Р.Є. Власний капітал підприємства: сутність і особливості формування в Україні. Економіка та держава. 2020. № 7. С. 16-23.
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.1999 № 87 (втратив

- чинність). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99#Text> (дата звернення 01.01.2023)
13. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text> (дата звернення 01.01.2023)
14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 01.01.2023)
15. Фатенок-Ткачук А. О. Фінансовий облік II : конспект лекцій / А. О. Фатенок-Ткачук; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, факультет економіки та управління. Луцьк, 2018. 162 с.
16. Шура Н.О., Шатило М.В. Європейський погляд на категорію «власний капітал» підприємства та його складові. Агросвіт. 2015. № 7. С. 50-54.

References

1. Abramchuk M.Iu., Humenna Yu.H., Tiutiunyk I.V., Rubanov P.M. Finansovyi oblik : konspekt lektsii. Sumy : Sumskyi derzhavnyi universytet, 2018. 395 s.
2. Bezkorovaina L.V. Osoblyvosti obliku vlasnoho kapitalu na pidpriemstvakh. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. 2015. Vyp. 4. S. 950-954.
3. Bernadzikovska L.O., Mukoid I.V. Osoblyvosti formuvannia vlasnoho kapitalu pidpriemstva u vitchyznianiі ta mizhnarodnii ekonomitsi. URL: <https://www.sworld.com.ua/index.php/economy-411/business-economics-and-production-management-411/11299-411-1069>
4. Zhelezniak N.V. Oblik i analiz formuvannia vlasnoho kapitalu silskohospodarskykh pidpriemstv [Tekst] : dys. ... kand. ekon. nauk :

- 08.00.09 / Nataliia Volodymyrivna Zhelezniak. Ternopil : TNEU, 2013. 193 s.
5. Zinchenko O.V., Armash H.O. Ekonomichna sutnist ta klasyfikatsiia vlasnoho kapitalu: oblikovyi aspekt. Infrastruktura rynku. 2017. Vyp. 5. S. 200-205.
 6. Instruktsiia pro zastosuvannia Planu rakhunkiv bukhhalterskoho obliku aktyviv, kapitalu, zoboviazan i hospodarskykh operatsii pidpriemstv i orhanizatsii: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 30.11.1999 № 291 (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (date of application 01.01.2023)
 7. Lavryk O. Formuvannia vlasnoho kapitalu ta yoho znachennia u finansovii diialnosti subiekta hospodariuvannia. Ekonomichnyi analiz. 2021. Tom 31. № 1. S. 296-305.
 8. Nazarova I. Sutnist ta strukturyzatsiia vlasnoho kapitalu dlia potreb obliku. Visnyk Ternopil'skoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu. 2017. Vyp. 3. S. 117-126.
 9. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti»: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 07.02.2013 № 73 (iz zminamy ta dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (date of application 01.01.2023)
 10. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 25 «Sproshchena finansova zvitnist»: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 25.02.2000 № 39 (iz zminamy ta dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (date of application 01.01.2023)
 11. Pohrishchuk H.B., Voloshchuk R.Ie. Vlasnyi kapital pidpriemstva: sutnist i osoblyvosti formuvannia v Ukraini. Ekonomika ta derzhava. 2020. № 7. S. 16-23.

12. Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 2 «Balans»: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 31.03.1999 № 87 (vtratyv chynnist). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99#Text> (date of application 01.01.2023)
13. Pro aktsionerni tovarystva: Zakon Ukrainy vid 27.07.2022 № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text> (date of application 01.01.2023)
14. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 № 996-XIV (iz zminamy ta dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (date of application 01.01.2023)
15. Fatenok-Tkachuk A. O. Finansovyi oblik II : konspekt lektsii / A. O. Fatenok-Tkachuk; Skhidnoievrop. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, fakultet ekonomiky ta upravlinnia. Lutsk, 2018. 162 s.
16. Shura N.O., Shatylo M.V. Yevropeiskyi pohliad na katehoriuu «vlasnyi kapital» pidpriemstva ta yoho skladovi. Ahrosvit. 2015. № 7. S. 50-54.